

ВИСНОВОК

до проєкту Закону про захист національних святинь Українського народу (реєстр. № 15550 від 24.08.2026)

Комітет Верховної Ради України з питань цифрової трансформації на своєму засіданні 06 жовтня 2026 року (Протокол № 181) розглянув проєкт Закону про захист національних святинь Українського народу (реєстр. № 15550 від 24.08.2026), поданий Президентом України.

Метою прийняття проєкту Закону є врегулювання питань захисту та збереження національних святинь Українського народу, визначення їх правового статусу, засад управління ними та забезпечення додаткових заходів щодо їх охорони і збереження.

Проєктом Закону пропонується визначити поняття та правовий статус національних святинь Українського народу (далі – національна святиня), а також правові, організаційні та фінансові засади їх захисту і збереження.

Проєктом Закону, зокрема, передбачається:

встановлення критеріїв надання об'єкту культурної спадщини статусу національної святині та включення до переліку національних святинь об'єктів культурної спадщини;

встановити, що перелік національних святинь затверджується у додатку до цього Закону;

утворення Ради національних святинь як координаційного органу при Президентові України;

врегулювати питання державних цільових програм збереження національних святинь;

посилення відповідальності за порушення вимог законодавства про охорону культурної спадщини щодо об'єктів культурної спадщини, яким надано статус національної святині.

В межах предметів відання Комітету щодо запропонованих законодавчих змін зазначаємо наступне.

Міністерство цифрової трансформації України (далі – Мінцифри) в межах компетенції опрацювало проєкт Закону та повідомило про зауваження і пропозиції до нього.

Відповідно до пункту 1 частини першої статті 5 Закону України «Про доступ до публічної інформації» (далі – Закон) доступ до інформації забезпечується шляхом систематичного та оперативного оприлюднення інформації, зокрема на офіційних вебсайтах в мережі Інтернет та на єдиному державному вебпорталі відкритих даних.

Згідно з частиною першою статті 10¹ Закону публічна інформація у формі відкритих даних – це публічна інформація у форматі, що дозволяє її автоматизоване оброблення електронними засобами, вільний та безоплатний доступ до неї, а також її подальше використання.

Розпорядники інформації зобов'язані надавати публічну інформацію у формі відкритих даних на запит, оприлюднювати і регулярно оновлювати її на єдиному державному вебпорталі відкритих даних та на своїх вебсайтах.

Згідно з пунктом 3 Положення про набори даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 жовтня 2015 р. № 835, розпорядники інформації згідно з цим Положенням завантажують у формі відкритих даних набір даних, визначений у переліку наборів даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних, згідно з додатком.

Перетворення (зокрема, вивантаження з баз даних та в разі потреби знеособлення) публічної інформації у публічну інформацію у формі відкритих даних є обов'язковим.

Розпорядники інформації зобов'язані оприлюднювати у формі відкритих даних усю публічну інформацію у формі відкритих даних, яка перебуває в їх володінні та стосується конкретного набору даних.

При цьому частиною першою статті 3 проекту Закону передбачено, що надання об'єкту культурної спадщини статусу національної святині здійснюється шляхом включення такого об'єкта до Переліку національних святинь (далі – Перелік), затвердженого цим Законом.

У зв'язку з наведеним пропонуємо передбачити норму щодо оприлюднення Переліку на офіційному вебсайті центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони культурної спадщини, а також у формі відкритих даних на Єдиному державному вебпорталі відкритих даних.

Крім того, відповідно до частини п'ятої статті 6 Закону не може бути обмежено доступ до інформації про складання, розгляд і затвердження бюджетів, кошторисів розпорядників бюджетних коштів та плани використання бюджетних коштів одержувачів бюджетних коштів, а також їх виконання за розписами, бюджетними програмами та видатками (крім таємних видатків відповідно до статті 31 Бюджетного кодексу України), взяття розпорядниками та одержувачами бюджетних коштів бюджетних зобов'язань або здійснення розпорядження бюджетними коштами у будь-який інший спосіб, планування, формування, здійснення та виконання закупівлі товарів, робіт і послуг за бюджетні кошти, у тому числі оборонних закупівель (крім випадків, якщо окрема інформація про закупівлі товарів, робіт і послуг становить державну таємницю відповідно до Закону України «Про державну таємницю»), володіння, користування чи розпорядження державним, комунальним майном, у тому числі до копій відповідних документів, умови отримання цих коштів чи майна, прізвища, імена, по батькові фізичних осіб та найменування юридичних осіб, які отримали ці кошти або майно (крім випадків, передбачених частиною другою

статті 23 Закону України «Про основи національного спротиву»). Не може бути також обмежено доступ до інформації про наявність у фізичних осіб податкового боргу. Не підлягає обмеженню також доступ до інформації про стан і результати перевірок та службових розслідувань фактів порушень, допущених у сферах діяльності, зазначених у цій частині. Доступ до зазначеної інформації забезпечується розпорядниками інформації відповідно до положень статті 5 цього Закону.

Відповідно до частини третьої статті 6 проєкту Закону фінансування належного утримання, захисту та збереження національних святинь здійснюється за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів, інших джерел, не заборонених законодавством, зокрема коштів міжнародної технічної та фінансової допомоги.

Зважаючи на викладене, пропонуємо в проєкті Закону передбачити оприлюднення у формі відкритих даних на Єдиному державному вебпорталі відкритих даних відомостей про фінансування належного утримання, захисту та збереження національних святинь Українського народу.

Також, враховуючи важливість предмету регулювання проєкту Закону для утвердження українського культурного феномену у глобальному позиціонуванні Української держави, пропонуємо визначити в проєкті Закону додаткові положення щодо оприлюднення інформації, яка утворюватиметься в результаті виконання його норм, у формі відкритих даних на Єдиному державному вебпорталі відкритих даних.

Народні депутати України – члени Комітету при обговоренні проєкту Закону зазначили, що його прийняття забезпечить надання статусу національної святині об'єктам культурної спадщини, які є визначними та унікальними центрами історичної пам'яті Українського народу, його духовності і культури, формування української політичної нації та державності.

Разом з тим, потребують врахування висловлені зауваження та пропозиції.

Враховуючи наведене, за результатами обговорення Комітет ухвалив:

1. Рекомендувати Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики врахувати висловлені зауваження та пропозиції під час підготовки та розгляду проєкту Закону про захист національних святинь Українського народу (реєстр. № 15550 від 24.08.2026), поданого Президентом України.

2. Направити Висновок Комітету про розгляд цього законопроєкту до Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики.

Голова Комітету

М. КРЯЧКО